

KaivosAkatemian Vastuullinen malminetsintä -seminaari ja työpaja Oulussa 29.–30.1.2013

Kuva 1. Vastuullinen malminetsintä -seminaarin ja työpajan ensimmäisen päivän puhujia paneelissa. Aiheena malminetsintään liittyvä lainsäädäntö, ohjeistus ja viranomaisten prosessit. Vasemmalta oikealle: Ympäristöneuvos Markus Alapassi Ympäristöministeriöstä, kaivosyli-insinööri Terho Liikamaa Turvallisuus- ja kemikaalivirastosta, lainsäädäntöneuvos Heikki Korpelainen Ympäristöministeriöstä ja Projektigeologi Juhani Nylander Boliden Mineral Ab:sta Ruotsista. Kuva: Pekka Nurmi.

Figure 1. Speakers of the 1st day of the Seminar and workshop on Responsible Mineral Exploration, discussing about legislation, guidance and official processes of mineral exploration. From left to right: Environmental Councillor Markus Alapassi from the Ministry of Environment of Finland, Senior Mining Engineer Terho Liikamaa from the Finnish Safety and Chemicals Agency, Legal Councillor Heikki Korpelainen from the Ministry of Environment of Finland, and Project Geologist Juhani Nylander from the Boliden Mineral Ab, Sweden. Photo: Pekka Nurmi.

TONI EEROLA

KaivosAkademia:

Parhaat käytännöt ja yritysten yhteiskuntavastuu kaivostoiminnassa

Suomen mineraalipotentiaali on viime vuosina avannut uusia mahdollisuuksia kaivostoiminnalle etenkin Itä- ja Pohjois-Suomessa ja ulkomaiset kai-

vosyhtiöt investoivat maahamme kasvavassa määrin. Yhtiöt etsivät uusia malmiesiintymiä ja avaavat uusia kaivoksia hyödyntääkseen jo ennestään tunnettuja esiintymiä. Tämä ei kui-

tenkaan tapahdu ongelmitta. Kaivosteollisuuden sisältyy riskejä, joista paikalliset ovat huolissaan. Saavuttaakseen toimintansa hyväksynnän, kaivosyriyten pitää noudattaa lainsäädännön lisäksi alan parhaita käytäntöjä kestäväen kehityksen mukaisesti, ympäristöä ja paikallisia yhteisöjä kunnioittaen.

Keväällä 2012 työ- ja elinkeinoministeriö (TEM) antoi Geologian tutkimuskeskukselle (GTK) toimeksiannoksi perustaa foorumin, jonka tarkoituksena on kerätä, luoda ja levittää kaivosalan parhaita käytäntöjä sen toimijoille, eli Suomessa operoiville koti- ja ulkomaisille kaivosyhtiöille. Foorumi sai nimekseen KaivosAkatemia. Se käsittelee ja edistää yriyten yhteiskunta- ja ympäristövastuullisuutta, kattaen koko kaivostoiminnan elinkaarren aina malminetsinnästä kaivoksen sulkemiseen ja jälkihoitoon asti. Kyseessä on yksi niistä TEM:n aloitteista, jotka tähtäävät maamme saattamiseksi kestäväen kaivannaisteollisuuden edelläkävijäksi vuoteen 2030 mennessä. Vastaavanlaisia tutkimushankkeita on myös Lapin ja Itä-Suomen yliopistoilla. GTK on myös mukana yhdessä VTT:n ja Suomen ympäristökeskuksen aloittamassa Socially Acceptable Mining hankkeessa.

KaivosAkatemia järjestää seminaareja ja työpajoja, joissa keskustellaan alaan liittyvistä ympäristö- ja yhteiskuntavastuun teemoista. Sen tavoitteena on hakea ja suositella kaivosalan parhaita käytäntöjä, parantaa yriyten toimintaa kestäväen kehityksen periaatteiden mukaisesti ja lisätä kaivostoiminnan yhteiskunnallista hyväksyttävyyttä.

KaivosAkatemian vastuullisuusohjelma on kolmivuotinen (2012–2014) ja sitä johtaa GTK. Sen ohjausryhmässä ovat GTK:n lisäksi Kaivannaisteollisuus ry (KT), Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM), Ympäristöministeriö (YM), Turvallisuus ja kemikaalivirasto (TUKES), Ely-keskukset ja Aluehallintovirasto (AVI). KaivosAkatemiaa avustaa Gaia Consulting Oy. Muita sidosryhmiä ovat muut viranomaiset, kaivosyhtiöt, yliopistot, paikalliset asukkaat, maanomistajat, paliskunnat (Lapissa), kunnat, media ja kansalaisjärjestöt.

KaivosAkatemian web-sivulle ([http://](http://projects.gtk.fi/kaivosakatemia)

projects.gtk.fi/kaivosakatemia) kerätään kaivostoimintaa säätelevien viranomaisten säädöksiä ja ohjeistuksia sekä kaivosalan parhaita käytäntöjä.

Vastuullinen malminetsintä -seminaari ja työpaja

KaivosAkatemia järjesti ensimmäisen työpajaseminaarinsa Oulussa 29.–30.1.2013. Aiheena oli *Vastuullinen malminetsintä*. Kutsuvierastilaisuuteen osallistui yli 60 kaivosyriyten, viranomaisten, sidosryhmien, urakoitsijoiden, lakifirmojen ja yksityisten malminetsintäluvanhaltijoiden edustajaa.

Ensimmäinen päivä koostui esitelmistä, joita pitivät viranomaisten, Kaivannaisteollisuus ry:n, GTK:n, Gaia Consulting Oy:n sekä Bolidenin edustajat. Esitelmissä käsiteltiin Työ- ja elinkeinoministeriön aloitteita yriyten yhteiskuntavastuun edistämiseksi kaivannaisteollisuudessa, kuten itse KaivosAkatemiaa, sekä kaivoslakia, tilaajan vastuuta urakoitsijoista, luonnonsuojelualueita, malminetsinnän vastuullisuuskysymyksiä sekä Suomen ja Ruotsin tilanteiden vertailua. Gaia Consulting Oy esitteli tekemänsä kyselyn tulokset malminetsinnän hyväksyttävyydestä. Esitelmien jälkeen pidettiin paneelikeskustelu (kuva 1).

Toisena päivänä järjestettiin paneelikeskustelu, johon osallistui eri sidosryhmien, viranomaisten ja malminetsintäyriyten edustajia. Keskustelun teemana olivat hyvät käytännöt malminetsinnässä median, maanomistajien, luonnonsuojelualueiden, poronhoidon ja matkailun näkökulmista. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto esitteli vielä lupaviranomaisille osoitettuja valituksia ja kannanottoja.

Tulokset

KaivosAkatemian ensimmäisen seminaarin ja työpajan henki oli lämmin, kaikkia osapuolia kunnioittava ja tuloksellinen. Monissa asioissa saavutettiin yhteisymmärrys. Todettiin että kaivostoiminta on tärkeä, uudistuva elinkeino. Alan vastuullisuusyö on haasteellista ja edellyttää koko kokonaisuuden ja jatkuvuuden huomioimista, eli ympäristö-, sosiaalisen- ja taloudellisen vastuullisuuden koko ar-

voketjun ja toiminnan elinkaaren ajalta. Malminetsintä muodostaa kaivosalan ja yritysten ensimmäisen käyntikortin paikkakunnilla. Siksi sidosryhmätyön onnistunut käynnistyminen on elintärkeää hankkeen mahdollisen jatkon kannalta. Todettiin myös että hyviä malleja ja käytäntöjä vastuulliseen malminetsintään on paljon, mutta niitä pitää soveltaa paikallisiin olosuhteisiin, koota ja jakaa hyödynnettäväksi.

Seuraaviksi askeleiksi sovittiin, että seminaarin ja työpajan materiaaleja ja ajatuksia vietään eteenpäin mm. seuraavien kanavien kautta: KaivosAkatemian sivusto, jolle kerätään hyviä käytäntöjä ja ohjeistusta sekä TEM-vevoinen kestävä kaivannaisteollisuuden toimintaohjelma, joka kokoaa kevään 2013 aikana toimenpiteitä ja hyviä käytäntöjä työryhmätyön kautta.

Seminaarin jälkeen Gaia Consulting teki tilaisuuden tyytyväisyyskyselyn. Palaute oli positiivista ja toivottiin että seuraava tilaisuus järjestettäisiin jo tämän vuoden syksyllä, aiheena kaivoksen rakentaminen.

Tilaisuuden esitykset ja tulokset ovat nähtävissä KaivosAkatemian web-sivuilla (<http://projects.gtk.fi/kaivosakatemia>).

Kiitokset

KaivosAkatemia kiittää Gaia Consulting Oy:tä avusta tilaisuuden järjestelyissä sekä kyselyn toteuttamisesta. Kiitokset myös kaikille läsnäolijoille, puhujille ja puheenjohtajille.

Summary:

The MiningAcademy's Seminar and Workshop on Responsible Mineral Exploration, 29–30.1. 2013 at Oulu, Finland

The MiningAcademy is one of the recent initiatives launched by the Ministry of Employment and Economy in order to improve the activities of the mining industry in Finland in a responsible way and to help it to earn the social license to operate in the

country. It is led by the Geological Survey of Finland, with participation of many authorities, and industry representatives. The Mining Academy looks for the best practices for the mining industry, according to the principles of socially and environmentally sustainable development. It organizes seminars and workshops on corporate social responsibility issues of mining, covering the whole life-cycle from mineral exploration to mine closing and after care. The project started in 2012 and will end in 2014.

The MiningAcademy's first seminar and workshop was organized at Oulu at the end of January this year. The theme was responsible mineral exploration. Over 60 invited representatives of mining companies, authorities, and stakeholder groups (entrepreneurs, media, reindeer grazers and landowners, among others) attended the event. Seminar and workshop was fruitful, and its spirit was cooperative and warm. Several issues were discussed, and the major lesson was that the mining industry should be more open, communicate more actively about its activities and establish contact with the local communities, NGOs, and the media in order to earn acceptance for its activities at the local level.

According to the survey made by the consultant Gaia Consulting Oy after the event, the majority of participants was satisfied with the event. There was a wish to have the next seminar already in the autumn of this year, dealing with the responsible mine construction.

The MiningAcademy's web-page shows the presentations, conclusions and results of the survey (unfortunately only in Finnish): <http://projects.gtk.fi/kaivosakatemia/>

TONI EEROLA
Geologian tutkimuskeskus
PL 96
02151 Espoo
toni.eerola@gtk.fi